

A kyrek neveiről

Hogy manapság a Toron Birodalomban mikét is folyik a névadás és az ehhez köthető szertartások, arról meglehetősen sok ismerettel rendelkezünk. Nem kell különösebb tehetség annak a megállapításához, hogy ezen – ma már nyilván több torzuláson és változáson keresztülment – szokásoknak az eredetét a Kyr Birodalom idején keressük.

Az ötödik század zűrzavaros végkimenetele a legtöbb írásos feljegyzést ugyan tönkretette, s megsemmisültek a főbb kulturális központok – s ezzel együtt az ott őrizgetett tudás java része is –, a nevekkel kapcsolatban ismereteink azonban inkább a szóbeli hagyományokon alapulnak; s eképpen tisztábban láthatunk ebben a kérdésben még akkor is, ha az azóta eltelt századok komoly változásokat hoztak.

Ha ma már nem is mindenütt szereznek ennek érvényt – s a Toron Birodalom a legkevésbé sem számít alapvetően kyr lakosságúnak – tudnivaló, hogy a kyrek általában három nevet használtak. A leginkább elterjedt feltételezések szerint ez a három a családi, az utónév és az esetek legnagyobb hányadában az e kettő közé beékelődött úgynevezett apai név volt.

Minekutána az öröklés már jó ideje apai ágon folyt, ezért értelemszerűen az apák családi nevét örökölték az utódok, akik nevük közepén az apjuk utónevét is használták.

Például, ha az enrawelli kereskedőcsalád, a Hessyrek neveit vizsgáljuk – a hiányosan ránk maradt úgynevezett Kalmárlisták alapján –, egykönnyen átláthatjuk, miként is történt mindez a gyakorlatban.

Attesyn Heras Hessyrt fia, Onassat Attasyn Hessyr követte a kalmárcsalád élén, akit később az örökébe lépő Mjassot Onassat Hessyr követett. Abban az esetben, ha az apa és a fia utóneve megegyezett, az utónév kisebb változásokon ment keresztül, s más hang és írott alakot nyert. Erre jó példa a kései rokon, Atass Attasyn Hessyr neve.

Ma már ezek a formák nem mindenhol élnek ugyanúgy, s akadnak a mai Toronban olyan tartományok is, ahol a nevek sorrendje is megváltozott.

Ugyanígy léteznek torz formák is. Nem csupán az jelenti ezt, hogy a nem kyr gyökerű családok – nem egy esetben a hagyományokról mit sem tudva – hibásan alkalmazzák a három név használatát (az apai név gyakran más helyre került), de az is, hogy nem apai nevek – becenevek, ragadványnevek – is időről időre használatba kerültek lassan már-már második családnévvé váltak.

Külön kategóriát alkotnak azok a nevek, melyek úgynevezett rangjeleket tartalmaznak. A leggyakoribb ilyen rangjelek az –on-, -in-, -an-, In-, On- és az An-.

Mind az apai, mind a családnevekhez köthetők és elhelyezésük minden esetben valamely fontosabb társadalmi rangot jelöl, attól függően, hogy a név elejéhez vagy végéhez kötik őket.

Az -on, -in, -an rangjelek a nevek végén nemesi származásra utalnak, s eredetileg a különböző birtok és szolgálattípusokat jelölték vele. Ugyanezen rangjelek a nevek előtt arra utaltak, hogy maga a név tulajdonosa, vagy valamely őse komoly egyházi pozíciót töltött be.

Az ókyr névadási hagyományokban meg kell még említenünk az úgynevezett valódi neveket is, melyek ismerete komoly hatalommal ruházta fel e tudás birtokosát. Ennek megfelelően ezeket minden esetben a legszigorúbb titoktartás övezte, s a legnagyobb bizalom és megbecsülés jelének számított, ha valaki másnak is elárulták.

A valódi nevek adományozásának szertartása az ötödkori varázslóiskolák elsatnyulásával és eltűnésével fokozatosan elmaradt – ami nem jelenti egyben azt is, hogy a valódi nevek is kivesztek velük együtt, csupán nincsenek már hozzáértők, akik kiolvashatnák azt a lélek legmélyéről egy-egy szertartás során.

Maga a névadás ma is élő rítusa egyike a toroniak legfontosabb családi eseményeinek, kiemelkedő helyet foglalva el minden család életében. Ennek megfelelően vannak különösen szerencsés, úgynevezett névadó napok, amikor is az eddig csupán családi (esetleg apai) névvel rendelkező ifjak egy látványos és minden esetben költséges szertartás során elnyerik saját nevüket. Erre mindig az egy éves kor betöltése előtt sort kell keríteni. Ellenkező esetben balszerencsét és rossz sorsot von magára mind a család, mind az ifjú gyermek.

2001.?

Szerző: Gazsi

Forrás: Rúna magazin VII.évf./1.szám

Szerkesztette: Magyar Gergely